

[Lehwald.]

Samarbejde i Amtets Interesse, som det nu foregaar, og jeg tror, at det vilde gaa paa samme Maade andre Steder.

Naar man ændrer en gældende Lov, skal man efter min ringe Mening kun ændre det, der er galt i denne Lov, og beholde de Goder, den indeholder, men det har man ikke gjort her. Der har tidligere været Forslag fremme om Ændringer i Loven, hvor man bibeholdt Sogneraadsmedlemmerne som Valgmænd, men de har alle lidt af den Skavank, at de ikke gav fuld Retfærdighed og ikke raadede Bod paa de tidligere af mig omtalte uheldige Virkninger, som hæfter sig ved den nugældende Valgmetode. Men kunde det lykkes at finde en Valgmaade — og at det er muligt, er jeg overbevist om —, som kunde bevare den nugældende Valgordning med Sogneraadsmedlemmerne som Valgmænd, og som alligevel gav de forskellige Partier, hvad de ifølge deres Vælgertal kunde gøre rimeligt Krav paa, da kan jeg ikke se rettere end, at man fra alle Sider maatte kunne give sin Tilslutning hertil. Derfor var jeg ogsaa glad ved, at det ærede 7de landstingvalgte Medlem (Rasmussen [Flemløse]) i sin Ordførertale gik ind for en fuldt retfærdig Ordning. Det har glædet mig, at det ærede Medlem og hans Parti, som hidtil har været favoriseret af den nugældende Valgordning, ogsaa i denne Sag har skiftet Signaler og nu stiller sig paa den lige Valgrets Grund. Derfor kunde jeg ønske, at man gennem Udvalgsbehandling kunde naa til en Ordning, som alle 4 Partier kunde enes om. Alle Amtsraadsmedlemmer Landet over vil sikkert give mig Ret i, at den foreslaaede Valgordning, hvor retfærdig den end er, ikke i nogen Maade kan siges at være en Forbedring udover den ligelige Repræsentation, tværtimod. Alle Medlemmer af dette høje Ting er vidende om, hvilke Goder den indirekte Valgmaade har, Goder, som jeg ikke behøver her at nævne, og de samme Goder finder vi hos Amtsraadene Landet over. Jeg vil derfor tro, at det skulde lykkes at opnaa Enighed om en Ændring paa dette Punkt.

Rasmussen (Hvolbæk): Efter den udførlige Redegørelse, som den højtærede Indenrigsminister har givet af Lovforslaget,

skal jeg fatte mig i største Korthed. Amtsraadene er jo nu en gammel Institution, der har over 90 Aar paa Bagen. Til at begynde med var de i høj Grad præget af aristokratiske Anskuelse. Der var Amtmanden som Repræsentant for Juraen, Provsten som Repræsentant for Teologien, et Par Lensbesiddere, selvskrævede som Medlemmer, om Amtet var saa rigt at have dem — de skulde have 500 Tdr. Hartkorn for at være værdige til at være Medlemmer —, endvidere 2 Repræsentanter for Sædegaardsejerne og sluttelig Medlemmer, valgte af Sogneforstanderskaberne. Men da disse var skabt gennem en Valgordning, hvorefter kun Gaardmænd kunde stemme, kan man jo sige sig selv, at det demokratiske Element i Amtsraadene var det ikke let at faa Kig paa. Ved Reformen i 1916 var man næsten blevet færdig med alle disse Privilegier, der var knyttet til Penge og Hartkorn; efter min Mening var der kun eet tilbage, som man kunde kalde et Bostedsprivilegium, idet den Valgmetode, man indførte i 1916, var af den Karakter, at den ikke skabte en retfærdig Fordeling mellem de store og smaa Kommuner. Naar jeg ser paa Forholdene hjemme i Skanderborg Amtsraadskreds, er det saadan, at den mindste Kommune i Amtet vælger en Valgmand for hvert Antal af 196 Vælgere, medens der i den største Kommune kun vælges en Valgmand for hver 924. De vil se, at her er et rigt Felt for Reformering, hvis der skal være Lighed i Repræsentationen. Desuden har Valgmaaden ogsaa den Ulempe, at de forskellige Anskuelse og Ideer i Amtet ikke kan komme til at gøre sig gældende. Det Forslag, som nu er sendt til det høje Landsting fra Folketinget, vil efter min Mening fuldt og helt raade Bod paa disse Forhold, og jeg ser det derfor meget gerne ophøjet til Lov.

Jeg vil henstille, at man i det Udvalg, der skal nedsættes til Behandling af Spørgsmaalet, samler sig om at fremme Arbejdet med en Reform af Amtsraadsvalgloven, saaledes at det kan blive tilendebragt saa betids, at Reformen bliver gældende ved de kommende Sogneraadsvalg. For jeg er klar over, at under hvilken Form det end føres ud i Livet, vil det sikkert blive i Forening med Sogneraadsvalget, at Amtsraadet fremtidig bliver valgt.